

Betekenis van economische analyses voor het natuurbeleid

Wichertje Bron

Hoe kunnen we in Nederland zo efficiënt mogelijk de doelen uit het natuurbeleid realiseren? De WOT Natuur & Milieu organiseerde op 30 november een symposium waar vier onderzoekers van Wageningen UR hun onderzoek op dit terrein presenteerden. Mr. Seppe Raaphorst (namens LNV) en ir. Fred Langeweg (namens MNP) gaven vervolgens aan waar de gaten in onze kennis zitten en welke belangrijke onderzoeksvragen de komende jaren spelen op het raakvlak van natuur en economie. Daarna konden de overige aanwezigen hun reacties geven.

Tanja de Koeijer liet zien dat de ecologische hoofdstructuur door keuzes te maken wellicht (veel) goedkoper uitgevoerd kan worden. Bijvoorbeeld: de realisatiekosten van natuurdoelen zijn per provincie verschillend. Door hiermee rekening te houden kan veel geld worden bespaard.

Martijn van der Heide verschaftte inzicht in evaluatiemethoden van voorgenomen beleid. Echter, niet de evaluatiemethode, maar de besluitvormer is uiteindelijk de besliser.

Geert Woltjer betoogde dat natuurbescherming en economische groei elkaar niet hoeven te bijten. Het natuurbeleid zou moeten plannen. Koop grond niet aan op het moment dat het geld op de begroting staat, maar stop het in een fonds en wacht tot de grondprijs op een lager niveau zit.

Raymond Schrijver presenteerde een micro-economische analyse van agrarische bedrijven met behulp van het bedrijfseconomische model FIONA. Het model kan worden gebruikt om het agrarische natuurbeheer optimaal op de bedrijfsvoering af te stemmen.

Vervolgens werd de WOT-studie "Analyseren en evalueren van beleidsmaatregelen met een effect op natuur en milieu" aangeboden aan Seppe Raaphorst, directeur Natuur bij het ministerie van LNV, en Fred Langeweg, plaatsvervangend directeur bij het Milieu- en Natuurplanbureau, die daarna hun reacties op het natuur- en economie-onderzoek gaven.

Seppe Raaphorst miste klimaatverandering en onderzoek waaruit blijkt hoeveel je bespaart met ander beleid. Hoeveel had je kunnen besparen door de Betuwelijn om te leggen in plaats van de dure maatregelen te treffen die nu voor natuur en landschap genomen zijn. En wat zijn de effecten van planten en bomen rond wegen bij de zuivering van de lucht. Ook zou natuur bij het Centraal Planbureau een vaste plek moeten krijgen.

Fred Langeweg wil weten wat er gebeurt als we doorgroeien alsof er niets aan de hand is. Wij hebben nog maar 20% natuur en landschap over van wat we ooit hadden. Wat als andere landen ons hierin volgen? En wat spoken wij uit in de rest van de wereld, in en met de EU?

Tot slot reageerden deelnemers op het uitgevoerde onderzoek. Vragen en opmerkingen die gemaakt werden, waren: "Hoe kun je biodiversiteit uitdrukken in een waarde?", "Wat is de eerste hectare in je kostenanalyse waard en hoeveel de laatste?", "Het evaluatie-instrument moet helpen grote fouten in beleidsbeslissingen te voorkomen", "Hoe verhoudt MKBA zich tot duurzaamheid?", "Hoe krijg je beter zicht op kosten in de grondmarkt?" en "Het model FIONA moet worden uitgebreid met gedragsregels."

Fred Langeweg: "Wij hebben nog maar 20% natuur en landschap over van wat we ooit hadden."

Meer informatie over dit onderwerp kunt u lezen in de WOT's new SPECIAL van December 2006: Hoe gaat het met de natuur in economisch perspectief?

Analyseren en evalueren van beleidsmaatregelen

Voor het bereiken van bepaalde doelstellingen is veelal beleid nodig. Om de doelstelling te bereiken, worden middelen en instrumenten ingezet en activiteiten ondernomen. Beleid is

dan ook de manier waarop je bepaalde zaken aanpakt. Het beoordelen en doorlichten van beleid, om te zien of het nog goed werkt en of het misschien niet anders moet, wordt beleids-evaluatie genoemd. In WOT-studie 3 worden van vier verschillende evaluatie-instrumenten de voor- en nadelen en onderlinge verschillen

geïnterviewd. De Maatschappelijke kosten-baten analyse (MKBA), Kengetallen kosten-baten analyse (KKBA), Multicriteria analyse (MCA) en kosteneffectiviteitsanalyse (KEA) zijn onderzocht.

Bij een kosten-batenanalyse (of dit nu MKBA of KKBA is) worden de kosten en baten tegen elkaar afgewogen. Om tot een integrale afweging te komen, is het noodzakelijk om de waarde van natuur en milieu in geld uit te drukken. Verschillende van deze natuurwaarderingmethoden worden in de studie besproken en toegelicht. Daarnaast behandelt de studie verschillende toetsingscriteria aan de hand waarvan reeds uitgevoerde evaluatiestudies op hun waarde kunnen worden geschat.

Meer informatie:

Heide, M. van der *et al*, 2006. Analyseren en evalueren van beleidsmaatregelen met een effect op natuur en milieu. WOT-studie 3. WOT Natuur & Milieu, Wageningen.